

DAUHOLLA TOLLBODKAIA

2023

Kunnskapshavna sett fra sjøen, 2023. Foto: Mona Hauglid

Ca. 2002

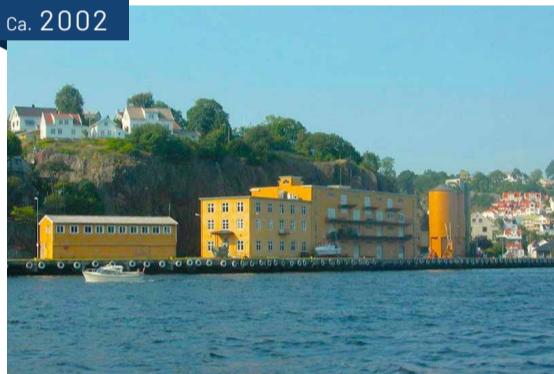

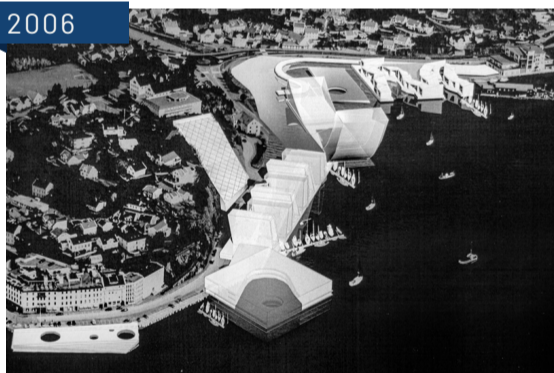
Foto fra tollbodkaia sett fra sjøen før Tollboden og siloen ble revet. Tollboden tegnet av arkitekt Arnstein Arneberg. Kilde: Facebook, Rudebilstasjonen Arendals venner

2006

Forslag til arkitektkonkurransen for Tollbodkaia og Barbubukt, 2006. Fra sjøen mot Grandgården og Damskipskaia/ Tollbodkaia. Arkitekter: inBy og Årstiderne Arkitekter

2006

Forslag til arkitektkonkurransen for Tollbodkaia og Barbubukt i 2006. Arkitekter: Asplan Viak AS & 3XN

2006

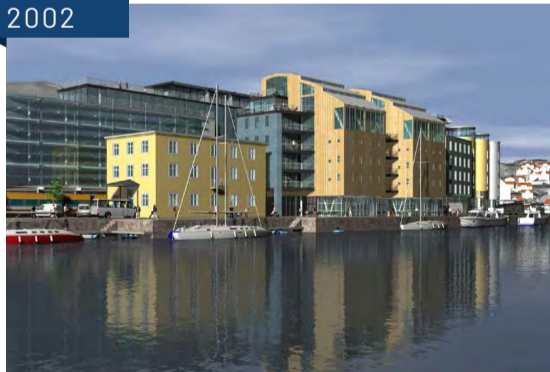
Forslag til arkitektkonkurransen for Tollbodkaia og Barbubukt i 2006. Arkitekter: DARK arkitekter

Ca. 1900

Damskipsbryggen (Tollbodkaia) med pakkehus på starten av 1900-tallet. Foto: AAA-PA-2405.L7.043. CC BY-SA. Aust-Agder museum & arkiv, KUBEN.

2002

Forslag til nytt leilighets- og næringskompleks på Tollbodkaia hvor Arnebergs tollbod er beholdt og siloen med som formgiver, tegnet av Axis på oppdrag fra GRID, APL, Gard og UIA, 2002.

Dauholla var bratt, steilt og brådypt. Ifølge J.W. Oftedal kom navnet av at siden det var brådypt her, var det et sted man styrtet – eller skjøt sin ballast i sjøen. Som tegn for det, var det oppsatt et hvitmalt tremerke på pynten med to korslagte ballastskuffer, som et kors. Eller så kommer også navnet av at sjauerne pleide å ro i land her for å spise frokost eller «dauer» som det het på dialekt den gang.

I 1850 – 60 årene lå badehusene Ydun og Hygiæa nedenfor Batteriet, nær Damskipsbrygga. Ydun var et aksjeselskap som bare ble brukt av aksjonærer og deres husstander. Få år etterpå ble Hygiæa anlagt og dit hadde «hvem som helst» adgang. Men da boligbyggingen østover tiltok med innlagt klosett og direkte avløp i sjø, sammen med økt skipstrafikk ble det mindre attraktivt med badehus her. Men hovedgrunnen til at badehusene ble revet, var planene om vei fra «den østlige ende av Hotellbryggens forlengelse til Barbu Brygge.» Det sies at veien ble anlagt for å motvirke arbeidsledigheten (økonomisk krakk i 1886) langs kysten til Havstad og Songe. Den nye kystveien, stod ferdig i 1889.

Tidligere lå Arendals tollbod på kaia, og kaia fungerte som byhavn. Tollboden hadde flyttet fra Tyholmen til nyoppført Tollbod (1932) tegnet av den anerkjente arkitekten Arnstein Arneberg på tidligere Damskipsbryggen. Tollboden var et sjeldent eksempel på kombinasjon av nyklassisisme og funksjonalisme. Tollvesenet flyttet senere til Kristiansand, og havnen flyttet til nye Arendal havn på Eydehavn i 2008. Det ble lansert flere planer for utvikling av Tollbodkaia, heriblant svømmehall.

Tollboden ble etter hvert revet, og et større areal ble tilgjengelig for utbygging. I 2006 utlyste kommunen en arkitektkonkurransen for utvikling av området fra Grandhjørnet til Barbu. Senere kommunedelplan for Barbu bygget videre på flere av konkurranseforslagene. Konkurranseforslagene belyste området potensial og muligheter.

Havnegården og Kunnskapshavna ble etablert i 2012–2014 med parkeringshus i fjell (Pollen p-hus), med innkjøring fra Barbu og utgang/ inngang for gående i Pollen. Kunnskapshavna består av flere bygninger som huser Arendal vitensenter, Arendal voksenopplæring, butikk og mange større og mindre bedrifter. Det er også godkjente planer for utvikling av Kunnskapshavna 3. Planene er enda ikke realisert.

Utvikling av Tollbodkaia var en del av den omstridte utbyggingen i Barbu.

«-Et flottere sted enn Tollbodkaia finnes ikke. Her kan vi kombinere bading i saltvann og bading i ferskvann. Nærheten til Arendal sentrum, kombinert med den flotte utsikten utover sjøen, vil lokke til seg turister og fastboende fra hele Sørlandet»

- sier Odd Longum leder for arbeidsgruppa som skal se på de kommunale badeanleggene og mulig ny lokalisering. Agderposten 14.08.2004.

Avisutklipp, fra venstre til høyre: Agderposten-28.11.2006, Agderposten-24.09.2010, Agderposten-10.09.2008.